

Υποσχόμενες πρακτικές για την εργασία με καταδικασθέντα ανήλικα άτομα

I Συλλογή

Υποσχόμενες πρακτικές για την εργασία με καταδικασθέντα ανήλικα άτομα

Συλλογή

Η παρούσα δημοσίευση συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα "Δικαιοσύνη" της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2021-2027). Το περιεχόμενο του παρόντος εγγράφου αντιπροσωπεύει αποκλειστικά τις απόψεις των συγγραφέων και αποτελεί αποκλειστική τους ευθύνη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

INNOVATIVE
PRISON SYSTEMS

Η επαφή με το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης κατά την παιδική και εφηβική ηλικία μπορεί να επηρεάσει βαθιά την ανάπτυξη των ανηλίκων. Ως εκ τούτου, οι κρατικοί υπάλληλοι που εργάζονται άμεσα με νεαρά παραβατικά άτομα φέρουν την ευθύνη όχι μόνο για την αποτελεσματική εφαρμογή των επιβαλλόμενων μέτρων αλλά και για τη διαμόρφωση μιας θετικής πορείας και τη μείωση του κινδύνου υποτροπής. Η αντιμετώπιση των ιδιαίτερων αναγκών των ανήλικων παραβατών απαιτεί ποικίλες δεξιότητες προσαρμοσμένες στο αναπτυξιακό τους στάδιο, οι οποίες συχνά συνοδεύονται και από άλλες ευαλωτότητες. Η παρούσα έκδοση χρησιμεύει στην προώθηση της ανταλλαγής εμπειριών και της διάδοσης καλών πρακτικών στον τομέα των σωφρονιστικών μέτρων για ανήλικους/ες ως μέσο για την ενίσχυση των ικανοτήτων των εν λόγω επαγγελματιών σε όλες τις εμπλεκόμενες χώρες. Παρουσιάζει επιλεγμένα παραδείγματα εκπαίδευσης και πρακτικά εργαλεία για την υποστήριξη του προσωπικού που εμπλέκεται στην ποινική δικαιοσύνη ανηλίκων, ιδίως των επαγγελματιών σωφρονιστικής δικαιοσύνης προκειμένου να μπορούν να ανταποκριθούν στα υψηλά πρότυπα της φιλικής προς τα παιδιά εκτέλεσης των ποινών. Προορίζεται να χρησιμεύσει ως πηγή πληροφοριών για την διοίκηση και το προσωπικό των φυλακών και των επιμελητών/ριών ανηλίκων, καθώς και για άλλους/ες επαγγελματίες που εμπλέκονται στην εφαρμογή στερητικών και μη στερητικών της ελευθερίας ποινών που επιβάλλονται σε ανήλικα άτομα, οι οποίοι/ες (επαγγελματίες) επιθυμούν να μάθουν από το παράδειγμα άλλων και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους. Καλύπτει μια σειρά θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων επιλογών εκπαίδευσης, εργαλείων (αυτο)αξιολόγησης, την αντιμετώπιση των σημείων ευαλωτότητας που συνδέονται με το φύλο και την αναπηρία, μεταξύ άλλων, καθώς και την αντιμετώπιση θεμάτων ψυχικής υγείας, του ψυχικού τραύματος και της χρήσης ουσιών. Η συλλογή αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου *ARISA Child: Αξιολόγηση του κινδύνου απομόνωσης καταδικασθέντων και κατηγορουμένων: Ενίσχυση των δεξιοτήτων των σωφρονιστικών υπηρεσιών στην εργασία τους με καταδικασθέντα ανήλικα άτομα*.

Συγγραφέας:

Maria Stoyanova, Center for the Study of Democracy

Συντελεστές:

Maria Doichinova, Center for the Study of Democracy**Claire Machan, Heloisa Becker**, IPS Innovative Prison Systems**Annie Camarioti, Konstantina Tsilomeleki**, Centre for European Constitutional Law**Rachele Stroppa**, Association Antigone**Elena Fernández-Castejón**, University Miguel Hernandez de Elche

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/της συγγραφέα και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγούσα αρχή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες γι' αυτές.

Αυτό το έργο διατίθεται με την άδεια *χρήσης Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License*.

Πνευματικά δικαιώματα εξωφύλλου: Freepik

ISBN: 978-954-477-504-9

Δημοσιεύθηκε από: Center for the Study of Democracy, 2024

www.csd.bg, csd@online.bg

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	6
ΥΠΟΣΧΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΘΕΝΤΕΣ/ΘΕΙΣΣΕΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ/ΕΣ	8
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	8
EazySAFE πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης και εκπαίδευση στη διαχείριση περιστατικών στο κατάστημα κράτησης ανηλίκων Oberstown	10
Διαχείριση αλλοδαπών κρατουμένων - διαδικτυακό μάθημα EuroPris	11
Πολυθεματική εκπαίδευση των Γάλλων υπαλλήλων της Δικαστικής Προστασίας Νέων	12
Προγράμματα ηλεκτρονικής μάθησης σε «Θέματα Επιμελητών/ριών Ανηλίκων»	13
Πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης και εγχειρίδιο εκπαιδευτή/ριας: Εισαγωγή στο Διεθνές Πρόγραμμα Εκπαίδευσης για τους Κανόνες του Nelson Mandela	14
ΕΡΓΑΛΕΙΑ	15
Πίνακας δεξιοτήτων και γνώσεων για τη δικαιοσύνη των ανηλίκων	16
Ερωτηματολόγιο συνέντευξης αξιολόγησης της ψυχικής υγείας για εφήβους (SQUIFA), Συνέντευξη διαγνωστικού ελέγχου ψυχικής υγείας για εφήβους (SIFA), Εργαλείο ολοκληρωμένης αξιολόγησης της υγείας (CHAT)	17
Πρότυπα για την επιθεώρηση των υπηρεσιών νεαρής παραβατικής	18
Επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές για επαγγελματίες που εργάζονται με παραβατικούς/ες ανήλικους/ες κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19	19
Τηλεφωνητής φυλακής	20
Προσέγγιση των κοριτσιών στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης με επίκεντρο τον παράγοντα φύλο	21
Πρακτικός οδηγός καλών πρακτικών για επιμελητές/ ριες ανηλίκων	22
Εγχειρίδιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης των νέων ενηλίκων σε φυλακές και χώρους επίβλεψης ανηλίκων	23
Οδηγός για επισκέπτες/ριες σε φυλακές ανηλίκων	24
Εξατομικευμένες απαντήσεις για την παρακίνηση αλλαγής συμπεριφοράς σε νεαρούς/ες παραβάτες: Μια προσέγγιση με τέσσερις άξονες	25
Σύνδεση της νευροεπιστήμης και της έκδοσης καταδικαστικών αποφάσεων κατά ανηλίκων	26
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	27

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο σύνθετο πεδίο της ποινικής δικαιοσύνης ανηλίκων, όπου ο νόμος διασταυρώνεται με τα διαφοροποιημένα στάδια της ανάπτυξης των ανηλίκων, οι επαγγελματίες των σωφρονιστικών υπηρεσιών που εργάζονται με παραβατικούς ανήλικους/ες αναμένεται να έχουν ποικίλες γνώσεις και διάφορες δεξιότητες. Οι ανήλικοι/ες που καταδικάζονται σε στερητικές ή μη στερητικές της ελευθερίας ποινές αποτελούν μοναδική πρόκληση για τις σωφρονιστικές υπηρεσίες λόγω της ηλικίας τους, του αναπτυξιακού τους επιπέδου και των ειδικών πλαισιακών και περιβαλλοντικών παραγόντων που επηρεάζουν την προοπτική της προσωπικής τους ανάπτυξης. Σε προηγούμενη έρευνά μας, διαπιστώθηκε ότι το σωφρονιστικό προσωπικό για ανήλικους/ες παραβάτες ενδέχεται να μην είναι πλήρως προετοιμασμένο να αντιμετωπίσει τις πολυάριθμες ειδικές ανάγκες των καταδικασθέντων/θεισών ανηλίκων.¹ Συχνά, η απουσία προσαρμοσμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης επιδεινώνει αυτές τις προκλήσεις.

Στον πυρήνα της, η πρωτοβουλία ARISA Child αποσκοπεί στον εμπλουτισμό των γνώσεων των επαγγελματιών που εργάζονται σε σωφρονιστικές υπηρεσίες για ανήλικους/ες. Έχει ως στόχο την ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που συνεπάγεται η εργασία με παραβατικούς/ες ανήλικους/ες, ιδίως με εκείνους/ες που εκτίουν ποινές. Ο πρωταρχικός στόχος είναι να διασφαλι-

στεί ότι τα δικαιώματα αυτών των νεαρών ατόμων γίνονται σεβαστά και ότι οι ιδιαίτερες ανάγκες τους αντιμετωπίζονται με τη μεγαλύτερη δυνατή ευαισθησία. Η επίτευξη του στόχου αυτού προϋποθέτει πολύπλευρη προσέγγιση, η οποία περιλαμβάνει εξειδικευμένη κατάρτιση, δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων και μεταφορά βέλτιστων πρακτικών. Σε σχέση με την τελευταία, η παρούσα έκδοση αποσκοπεί στην προώθηση της ανταλλαγής εμπειριών και της διάδοσης ορθών πρακτικών στον τομέα των σωφρονιστικών μέτρων για ανήλικους. Παρουσιάζει επιλεγμένα παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο το προσωπικό της δικαιοσύνης ανηλίκων, ιδίως το σωφρονιστικό προσωπικό, μπορεί να ανταποκριθεί στα υψηλά πρότυπα φιλικής προς τα παιδιά εκτέλεσης ποινών.

Αυτή η συλλογή βέλτιστων πρακτικών καταρτίστηκε μέσω αξιόπιστης βιβλιογραφικής έρευνας, η οποία συμπληρώθηκε από συμμετοχή και διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενους φορείς από διάφορα κράτη. Τα δεδομένα αντικατοπτρίζουν πολύτιμες γνώσεις, διδάγματα και παραδείγματα επιτυχημένων εμπειριών στο ευρωπαϊκό και αμερικανικό πλαίσιο. Όσον αφορά την ομάδα-στόχο, η αρχική εστίαση της πρωτοβουλίας ARISA Child αφορούσε το προσωπικό φυλακών και επιμελητές/ριες ανηλίκων που εργάζονται με καταδικασθέντες/θεισες ανήλικους/ες. Ωστόσο, προηγούμενες έρευνες κατέδειξαν σημαντικές διαφορές στη

¹ ARISA Child (2024), *Reforming Youth Corrections: Comparative report assessing the training needs of prison and probation staff working with convicted children*, 6 March 2024

λειτουργία των συστημάτων δικαιοσύνης ανηλίκων από χώρα σε χώρα. Ως εκ τούτου, οι αρμόδιοι/ες επαγγελματίες που εμπλέκονται στην εφαρμογή των διάφορων στερητικών και μη στερητικών της ελευθερίας ποινών που επιβάλλονται σε ανήλικους/ες, επίσης διαφέρουν. Υπό το πρίσμα αυτό, η μελέτη διεύρυνε το κοινό της σε πρόσθετες επαγγελματικές ομάδες, όπως αστυνομικούς, δικαστές, εισαγγελείς, δικηγόρους, δημόσιους υπαλλήλους, μέλη της κοινότητας και εθελοντές/ριες, κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, τοπικές αρχές και λειτουργούς του τομέα προστασίας παιδιών και της μετανάστευσης. Όλες οι επιλεγμένες πρακτικές που παρουσιάζονται σε αυτή τη συλλογή αφορούν την ποικιλομορφία των επαγγελματιών που είναι επιφορτισμένοι/ες να εργάζονται με ανήλικους/ες στο ποινικό σύστημα, οι οποίοι/ες αναφέρονται με τον κοινό όρο "επαγγελματίες της ποινικής δικαιοσύνης ανηλίκων" για λόγους συντομίας. Πάνω απ' όλα, οι πρακτικές είναι πιο χρήσιμες σε όσους/ες επιθυμούν να διευρύνουν την οπτική τους και να μάθουν από το παράδειγμα άλλων χωρών.

Συνοψίζοντας, το παρόν εγχειρίδιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλους/ες τους/τις επαγγελματίες που ασχολούνται με την φροντίδα, αποκατάσταση και εποπτεία των καταδικασθέντων/θεισών ανηλίκων προκειμένου να:

- αντλήσουν έμπνευση,
- να βρουν παραδείγματα για να τα προσαρμόσουν στο τοπικό/ ειδικό τους πλαίσιο,

- να αναζητήσουν ομολόγους για να ανταλλάξουν εμπειρίες αναφορικά με φιλικές προς τα παιδιά μεθοδολογίες.

Αυτή η συλλογή αποτελείται από μέτρα, προγράμματα και εκπαίδευση που εφαρμόζονται σε διάφορες χώρες και περιβάλλοντα. Περιλαμβάνει επίσης ποικίλες δραστηριότητες, όπως, μεταξύ άλλων, την αποτελεσματική επικοινωνία με τα παιδιά και τις οικογένειές τους, τη διαχείριση των αλλοδαπών υπηκόων, την αυτοαξιολόγηση δεξιοτήτων κ.λπ. Γενικά, κατηγοριοποιούνται σε δύο βασικούς τύπους: 1) εκπαίδευση και 2) εργασία, ώστε να αντικατοπτρίζουν τις δύο πτυχές στις οποίες θα μπορούσαν να είναι περισσότερο χρήσιμες - στην εκπαίδευση των επαγγελματιών του σωφρονιστικού τομέα αλλά και στην υποβοήθηση του πρακτικού τους έργου.

Μέσω της προώθησης της ανταλλαγής εμπειριών και της διάδοσης υποσχόμενων πρακτικών, η πρωτοβουλία ARISA Child φιλοδοξεί να δημιουργήσει μια διεθνή κοινότητα επαγγελματιών που εργάζονται με ανήλικους/ες παραβάτες, οι οποίοι/ες είναι ενεργοί/ες στην προάσπιση των δικαιωμάτων των ανηλίκων κατά την εφαρμογή των ποινών. Καθοδηγητική αρχή της πρωτοβουλίας είναι ότι η ανταλλαγή εμπειριών εμπλουτίζει τη συλλογική κατανόηση και συμβάλλει στην ανάπτυξη αποτελεσματικότερων στρατηγικών που εξασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη και αποτελεσματική επένταξη των ανηλίκων παραβατών.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η ερευνητική ομάδα επέλεξε ένα σύνολο πρακτικών που έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν τις ικανότητες του προσωπικού σωφρονισμού και επίβλεψης² που ασχολείται με νεαρούς/ες παραβάτες. Κοινός τόπος αυτών των πρακτικών είναι η προσέγγισή τους που με κάποιο τρόπο προωθεί την εφαρμογή των αρχών προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού που απαιτούνται από τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα της φιλικής προς τα παιδιά δικαιοσύνης. Η ερευνητική ομάδα χρησιμοποίησε διάφορες μεθόδους συλλογής δεδομένων για να συγκεντρώσει ολοκληρωμένες πληροφορίες.

Η βιβλιογραφική έρευνα περιελάμβανε την εύρεση παραδειγμάτων πρακτικών και προσεγγίσεων από διεθνείς και εθνικούς οργανισμούς τόσο εντός όσο και εκτός του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής της πρωτοβουλίας ARISA Child (Βουλγαρία, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία). Αυτό περιελάμβανε αναζήτηση σε δημόσιες βάσεις δεδομένων και περιοδικά ανοικτής πρόσβασης. Τα ευρήματα συμπληρώθηκαν από έρευνα πεδίου, η οποία περιελάμβανε τη διεξαγωγή συνεντεύξεων και την οργάνωση ομάδων εστίασης με έμπειρους/ες επαγγελματίες που ασχολούνται με την εργασία με καταδικασθέντες/θείσες ανήλικους/ες σε 10 χώρες της ΕΕ και τις ΗΠΑ. Επιπλέον,

πολύτιμες γνώσεις συγκεντρώθηκαν μέσω δύο επισκέψεων ανταλλαγής εμπειριών στην Πορτογαλία³ και την Ιταλία.⁴ Στις επισκέψεις ανταλλαγής συμμετείχε μια ομάδα τριάντα επτά επαγγελματιών που εργάζονται με παραβατικούς/ες ανήλικους/ες σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι συμμετέχοντες/ουσες είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν προσωπικά το έργο των συναδέλφων τους στα κέντρα κράτησης ανηλίκων και σε άλλες σχετικές εγκαταστάσεις. Κατά τη διάρκεια αυτών των επισκέψεων μελέτης συλλέχθηκαν αρκετές υποσχόμενες πρακτικές που περιλαμβάνονται στην παρούσα συλλογή.

Ερευνητές/ριες από όλους τους οργανισμούς της κοινοπραξίας ARISA Child πραγματοποίησαν τη συλλογή δεδομένων. Οι πρακτικές που εντοπίστηκαν καταγράφηκαν σε ένα πρότυπο που κάλυπτε τα ίδια στοιχεία και όλα τα δείγματα αποθηκεύτηκαν σε κοινή βάση δεδομένων.

Η περιγραφή κάθε πρακτικής περιλαμβάνει τα εξής:

- Όνομα της πρακτικής: μεταφρασμένη στα αγγλικά και, όπου είναι δυνατόν, στην πρωτότυπη γλώσσα, ώστε να διευκολύνεται η αναζήτηση περαιτέρω πληροφοριών.

² Σημείωση για την ελληνική μετάφραση: Με τον όρο «επίβλεψη», αποδίδεται ο όρος «probation» με τον οποίο περιγράφονται υπηρεσίες επίβλεψης και υποστήριξης με αποδέκτες/ριες ανήλικα παραβατικά άτομα, στο πλαίσιο της ποινικής δικαιοσύνης, όμοιες ή ανάλογες με το αντικείμενο εργασίας των Επιμελητών/ριών Ανηλίκων.

³ ARISA (2023), News, *'Experience Exchange Visit to Portugal'*, 20 September 2023.

⁴ ARISA (2023), News, *'Experience Exchange Visit to Italy'*, 20 October 2023.

- **Κατηγορία:** γίνεται αναφορά σε έναν από τους κύριους τύπους που περιλαμβάνονται στην παρούσα συλλογή, εκπαίδευση ή εργαλείο, που διευκρινίζεται επιπλέον κατά περίπτωση.
- **Ο φορέας/ οργανισμός** που είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση της πρωτοβουλίας μεταφρασμένος στα αγγλικά και, όπου είναι δυνατόν, στην πρωτότυπη γλώσσα.
- **Έναρξη της πρακτικής:** γίνεται αναφορά στο έτος ανάπτυξης της πρακτικής. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αναφέρεται η τελευταία αναθεώρησή της.
- **URL ή πηγή:** γίνεται αναφορά σε συνδέσμους με τελευταία επιβεβαιωμένη πρόσβαση τον Φεβρουάριο 2024.
- **Γεωγραφική κάλυψη:** γίνεται αναφορά στη χώρα προέλευσης ή/και στις περιοχές (χώρες, πόλεις, περιφέρειες) στις οποίες εφαρμόστηκε η πρακτική.
- **Ομάδα-στόχος:** γίνεται αναφορά στο συγκεκριμένο κοινό για το οποίο η πρακτική έχει σχεδιαστεί ώστε να έχει αντίκτυπο ή ως προς το οποίο αποσκοπεί να επιφέρει θετικό αποτέλεσμα.
- **Περιγραφή:** σύντομη περιγραφή που περιγράφει το σκοπό και τα χαρακτηριστικά της πρακτικής, τις μεθόδους και τα παράγωγά της.
- **Γνώσεις και δεξιότητες:** αναφορά σε συγκεκριμένες γνώσεις και δεξιότητες τις οποίες αποσκοπεί να βελτιώσει η πρακτική.

Τα αναδειχθέντα διδάγματα προκύπτουν από τις συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν

κατά τη διάρκεια των συναντήσεων ανταλλαγής εμπειριών, καθώς και από τις εμπειρίες διαφόρων επαγγελματιών από τους/ τις οποίες πήραν συνεντεύξεις μέλη της κοινοπραξίας ARISA Child από τον Απρίλιο έως τον Νοέμβριο 2023.

Από αυτόν τον πλούτο γνώσεων, δεκαέξι πρακτικές έχουν επιλεγεί προσεκτικά με βάση τη δυνατότητα μεταφοράς σε άλλα πλαίσια και την αποτελεσματικότητά τους. Η ανασκόπηση και η διαδικασία επιλογής των πρακτικών πραγματοποιήθηκαν από το Κέντρο για την Μελέτη της Δημοκρατίας (Center for the Study of Democracy, CSD). Αφού δόθηκαν στοιχεία σε κοινή βάση δεδομένων από τους/τις ερευνητές/ριες του έργου ARISA Child, σαράντα επτά πρακτικές επιλέχθηκαν. Στη συνέχεια, η βασική ερευνητική ομάδα του CSD βελτίωσε περαιτέρω τον κατάλογο αυτό καταλήγοντας σε είκοσι πέντε πρακτικές, οι οποίες κρίθηκαν ως οι πλέον σημαντικές και με δυνατότητα μεταφοράς. Η τελική επιλογή των δεκαέξι πρακτικών προέκυψε από συζήτηση και έγκριση από την Επιτροπή Έρευνας και Διαχείρισης, η οποία αποτελείται από έξι μέλη που εκπροσωπούν κάθε οργανισμό που συμμετέχει στην υλοποίηση της πρωτοβουλίας ARISA Child. Το σχέδιο της συλλογής υποβλήθηκε σε έλεγχο από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Παρακολούθησης, η οποία αποτελείται από πέντε ανεξάρτητα μέλη από τη Βουλγαρία, την Πορτογαλία, την Ελλάδα, την Ιταλία και την Ισπανία. Τα μέλη αυτά είναι αναγνωρισμένοι/ες εμπειρογνώμονες στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης ανηλίκων, των υπηρεσιών σωφρονισμού και επίβλεψης, της αποκατάστασης και της επανένταξης καταδικασθέντων/θεισών ανηλίκων. Συνεπώς, υπάρχει συναίνεση μεταξύ των επαγγελματιών από διάφορα κράτη μέλη αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των πρακτικών.

ΥΠΟΣΧΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΘΕΝΤΕΣ/ΘΕΙΣΕΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ/ΕΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τα εκπαιδευτικά κενά για την προετοιμασία του προσωπικού της ποινικής δικαιοσύνης ανήλικων αναδείχθηκαν ως κοινό ζήτημα σε διάφορα εθνικά περιβάλλοντα που διερευνήθηκαν κατά τη φάση αξιολόγησης αναγκών της πρωτοβουλίας ARISA Child.⁵ Αυτό καθόρισε τη στοχευμένη διερεύνηση της υφιστάμενης εκπαίδευσης γενικά και σε συγκεκριμένα θέματα που σχετίζονται με τη μεταχείριση των ανήλικων παραβατών και καταδίκων. Τα πέντε πιο χρήσιμα παραδείγματα παρατίθενται στις επόμενες σελίδες. Η γεωγραφική τους κάλυψη ποικίλλει με κάποια να έχουν σχεδιαστεί για να εξυπηρετούν πολυεθνικά πλαίσια, και άλλα που έχουν αναπτυχθεί σε εθνικό πλαίσιο, αλλά παρατίθενται εδώ λόγω της πιθανής μεταφοράς και προσαρμογής τους σε άλλες χώρες και περιβάλλοντα που αντιμετωπίζουν παρόμοια ζητήματα.

Η μελέτη των τρεχουσών αναγκών των επαγγελματιών που εργάζονται με ανήλικους/ες,⁶ η οποία διεξήχθη ταυτόχρονα με τη συλλογή των σημερινών πρακτικών, έδειξε ότι η συνεχής εκπαίδευση δεν είναι συνηθισμένο φαινόμενο. Μεγάλο μέρος του σωφρονιστικού προσωπικού υφίσταται μόνο αρχική εκπαίδευση πριν από την τοποθέτησή του στη θέση εργασίας. Ωστόσο, η εργασία με ανήλικους/ες απαιτεί τακτική επικαιροποίηση των διεπιστημονικών γνώσεων. Τα ακόλουθα παραδείγματα στηρίζουν την άποψη ότι η συνεχής και επαγγελματική εκπαίδευση είναι ζωτικής σημασίας και προσφέρει θέματα και τομείς γνώσεων

⁵ ARISA Child (2024), *Reforming Youth Corrections: Comparative report assessing the training needs of prison and probation staff working with convicted children*, 6 March 2024.

⁶ ARISA Child (2024), *Reforming Youth Corrections: Comparative report assessing the training needs of prison and probation staff working with convicted children*, 6 March 2024.

που είναι επωφελείς για τους/ τις επαγγελματίες που ασχολούνται με υποθέσεις ποινικής δικαιοσύνης ανηλίκων. Οι υπηρεσίες σωφρονισμού και επίβλεψης που επιδιώκουν να συμπληρώσουν τις πρακτικές εκπαίδευσης που εφαρμόζουν μπορούν να εξετάσουν τις παρακάτω πρακτικές και να εμπνευστούν σχετικά με το πώς μπορούν να βελτιώσουν τις ιδέες τους.

Όνομα της πρακτικής

EAZYSAFE ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ OBERSTOWN

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Κατάστημα κράτησης ανηλικών Oberstown

Γεωγραφική κάλυψη

Εθνικό πλαίσιο - Ιρλανδία

Ομάδα-στόχος

Προσωπικό σε καταστήματα κράτησης ανηλικών και σε δομές σωφρονισμού/ επίβλεψης

Περιγραφή

Το Oberstown είναι το ενιαίο εθνικό κέντρο της Ιρλανδίας για την κράτηση, φροντίδα και εκπαίδευση νέων κάτω των 18 ετών που παραπέμπονται από τα δικαστήρια με διαταγές κράτησης ή προφυλάκισης. Το 2022, το κέντρο Oberstown εισήγαγε την πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης EazySAFE για την παροχή ενοτήτων υποχρεωτικής εκπαίδευσης, προσαρμοσμένων για τα μέλη του προσωπικού του. Η ευαισθητοποίηση στην πυρασφάλεια, ο χειρισμός περιστατικών, ο κανονισμός GDPR/η προστασία προσωπικών δεδομένων και η εισαγωγή στις πρώτες βοήθειες ήταν μεταξύ των τομέων που καλύφθηκαν από την ηλεκτρονική εκπαίδευση.

Πρόσθετες σημαντικές πρωτοβουλίες που ενισχύουν την παροχή υπηρεσιών με μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση προς το ψυχικό τραύμα στο κέντρο Oberstown περιλαμβάνουν την εκπαίδευση για τη διαχείριση περιστατικών, η οποία καθορίζει μια κοινή προσέγγιση για την αξιολόγηση και τη διαχείριση δύσκολων περιστατικών. Μια άλλη εκπαίδευση για τη διαχείριση

του άγχους σε κρίσιμα περιστατικά είχε ως στόχο την υποστήριξη των εργαζομένων που έχουν εμπλακεί σε τέτοια περιστατικά. Η τελευταία είναι μια εθελοντική εκπαίδευση που παρέχεται από το Νοτιοανατολικό Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο και προσφέρει πιστοποιημένα επαγγελματικά προσόντα για τους/τις βοηθούς ομότιμης υποστήριξης (Peer Support Workers).

Το προσωπικό του Oberstown λαμβάνει ετησίως επίσημη εκπαίδευση για τη διαχείριση περιστατικών. Τα θέματα που καλύπτονται περιλαμβάνουν εργαλεία και στρατηγικές αποκλιμάκωσης, καθώς και τεχνικές πρόληψης και πρόληψης της σωματικής βίας και άλλων περιστατικών στο κέντρο. Εκτός από αυτή την επίσημη εκπαίδευση, το προσωπικό του κέντρου κράτησης λαμβάνει εκπαίδευση μετά την εκδήλωση ενός περιστατικού. Έτσι, γίνεται άμεση ενημέρωση προς τους/τις εκπαιδευτές/ριες, στην οποία εξετάζεται τι συνέβη και πώς θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί η κατάσταση, αμέσως μετά την εκδήλωση του περιστατικού.

Γνώσεις και δεξιότητες

Ασφάλεια στο κέντρο, στρατηγικές αποκλιμάκωσης, τεχνικές πρόληψης συγκρούσεων και διαχείριση περιστατικών που αφορούν ανηλικούς/ες κρατούμε-

νους/ες, ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ψυχικής ευημερίας του προσωπικού, ενίσχυση μιας κουλτούρας υποστήριξης στον χώρο εργασίας.

URL ή πηγή

Ετήσια έκθεση του κέντρου Oberstown 2022

Όνομα της πρακτικής

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ - ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΜΑΘΗΜΑ EUROPRIS

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Συμβούλιο της Ευρώπης

Γεωγραφική κάλυψη

Ευρωπαϊκό πλαίσιο
Διατίθεται σε πολλές γλώσσες: EN, AM, BG, CZ, NL, FR, GE, DE, GR, IT, PT, RO, SK, ES, SE, UA.

Ομάδα-στόχος

Προσωπικό φυλακών, διευθυντές/ριες φυλακών, εκπαιδευτές/ριες

Περιγραφή

Όσοι/ες εργάζονται με αλλοδαπούς/ες κρατούμενους/ες θα πρέπει να εκπαιδεύονται ώστε να σέβονται την πολιτισμική ποικιλομορφία και να κατανοούν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν αυτοί/ες οι κρατούμενοι/ες. Για να βοηθήσει το προσωπικό των φυλακών, διευθυντές/ριες, εκπαιδευτές/ριες φυλακών και άλλους/ες υπεύθυνους/ες για αλλοδαπούς/ες κρατούμενους/ες, η EuroPris σε συνεργασία με το πρόγραμμα HELP του Συμβουλίου της Ευρώπης ανέπτυξε ένα καινοτόμο και ελκυστικό διαδικτυακό πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης. Το μάθημα αυτό χρησιμοποιεί κινούμενα σχέδια, βίντεο, φωνητικά κείμενα, διαδραστικές και αναστοχαστικές ασκήσεις, τεστ γνώσεων και μελέτες περιπτώσεων για να καθοδηγήσει τους/τις χρήστες/ριες μέσα από μια σειρά κεφαλαίων που εστιάζουν σε βασικές πτυχές των εμπειριών των αλλοδαπών κρατουμένων. Σε αυτά περιλαμβάνονται:

- Η αποτελεσματική επικοινωνία
- Η βελτίωση του καθεστώτος των φυλακών
- Η επαφή με τον έξω κόσμο

- Θέματα αποκατάστασης και επανεγκατάστασης
- Θέματα προσωπικού.

Στόχος της ενότητας είναι να κινητοποιήσει και να ενθαρρύνει τα άτομα να σκεφτούν να εργαστούν διαφορετικά και πιο αποτελεσματικά με αλλοδαπούς/ες κρατούμενους/ες. Εξετάζοντας κρίσιμες πτυχές της εμπειρίας τους, το μάθημα επιδιώκει να δημιουργήσει ένα θετικό κλίμα στις φυλακές, μειώνοντας έτσι τα αισθήματα διακρίσεων, παραπόνων και άδικης μεταχείρισης αυτής της συγκεκριμένης ομάδας.

Η διάρκεια του μαθήματος είναι 3 ώρες και παρέχει βεβαίωση επιτυχούς ολοκλήρωσης.

* Η παρούσα εκπαίδευση δεν αφορά ειδικά ανήλικους/ες παραβάτες, αλλά παρέχει ένα χρήσιμο και ελκυστικό πρόγραμμα εκπαίδευσης για το προσωπικό των φυλακών για την μεταχείριση των αλλοδαπών παραβατών γενικά. Το εκπαιδευτικό υλικό αφορά επίσης αλλοδαπούς/ες ανήλικους/ες υπηκόους ηλικίας 16+ ετών.

Γνώσεις και δεξιότητες

Πολιτισμική επάρκεια, πολιτισμική ευαισθησία, αποτελεσματική επικοινωνία, επίλυση συγκρούσεων, βελτίωση του καθεστώτος των φυλακών, πρακτικές συμπερίληψης.

URL ή πηγή

<https://help.elearning.ext.coe.int/course/view.php?id=3133>

Όνομα της πρακτικής

ΠΟΛΥΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΝΕΩΝ

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Εθνική Σχολή Δικαστικής Προστασίας Νέων

Γεωγραφική κάλυψη

Εθνικό πλαίσιο - Γαλλία

Ομάδα-στόχος

Επαγγελματίες της Δικαστικής Προστασίας Νέων, εκπαιδευτικοί

Περιγραφή

Η Δικαστική Προστασία Ανηλίκων (ΔΠΝ) έχει συσταθεί με νόμο στη Γαλλία ως εξειδικευμένη υπηρεσία για ανήλικους/ες παραβάτες. Η ΔΠΝ περιλαμβάνει το σημαντικότερο προσωπικό που εργάζεται με καταδικασθέντες/ θείσες ανήλικους/ες και οι επαγγελματίες ρόλοι ποικίλλουν από εκπαιδευτικούς έως ψυχολόγους κ.λπ. Το 2023, υπήρχαν 9.000 επαγγελματίες στην ΔΠΝ, εκ των οποίων πάνω από τους/τις μισούς/ες είναι εκπαιδευτικοί. Ο ρόλος των εκπαιδευτικών είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την εφαρμογή των σωφρονιστικών μέτρων για τους/τις ανήλικους/ες. Οι εκπαιδευτικοί είναι επιφορτισμένοι/ες με τα εξής:

- Την εφαρμογή των εκπαιδευτικών μέτρων που επιβάλλονται με δικαστική απόφαση
- Την συμβουλευτική υποστήριξη στις αποφάσεις που εκδίδονται από τους/τις δικαστές
- Την καθημερινή συνοδεία του/ της ανήλικου/ης παραβάτη, είτε βρίσκεται σε δομή δικαστικής προστασίας νέων, είτε σε κατάσταση κράτησης, είτε στο σπίτι του/ της
- Την αξιολόγηση της κατάστασης του/ της ανήλικου/ης και την εκπόνηση στρατηγικών παρέμβασης με βάση μια ολιστική προσέγγιση, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση του νεαρού από-

μου, τις προσδοκίες των δικαστών, τη γνώμη του/της ψυχολόγου κ.λπ.

- Την ανάπτυξη ατομικού σχεδίου για τα ανήλικα άτομα.

Οι εκπαιδευτικοί του ΔΠΝ πρέπει να ολοκληρώσουν εκτεταμένη προετοιμασία για να ξεκινήσουν τα καθήκοντά τους. Η αρχική εκπαίδευση διαρκεί 20 μήνες και περιλαμβάνει θεωρητικά και πρακτικά στοιχεία. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι/ες υποβάλλονται σε 40 έως 44 εβδομάδες πρακτικής άσκησης σε ανοικτό περιβάλλον και σε κέντρο φιλοξενίας ανηλίκων.

Η εκπαίδευση για τους/τις εκπαιδευτικούς χωρίζεται σε υποχρεωτική εκπαίδευση διάρκειας 18 μηνών και 2 μήνες εκπαίδευσης υποστήριξης. Διεξάγεται στο εξειδικευμένο εκπαιδευτικό κέντρο που ονομάζεται Εθνική Σχολή Δικαστικής Προστασίας Ανηλίκων.

Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης χωρίζεται σε τέσσερις θεματικούς τομείς:

- Δεοντολογία και επαγγελματική συμπεριφορά,
- Πλαίσιο παρέμβασης για τους /τις εκπαιδευτικούς της ΔΠΝ,
- Ανήλικα άτομα, οικογένεια, περιβάλλον,
- Επαγγελματικές μέθοδοι και τεχνικές.

Γνώσεις και δεξιότητες

Εθνική νομοθεσία περί ανηλίκων, επαγγελματική δεοντολογία, αξιολόγηση του κοινωνικού περιβάλλοντος του ανήλικου ατόμου, ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι, ασκήσεις ομαδικής συνοχής, διαχείριση της βίας, δεοντολογία, διαχείριση υποθέσεων, επικοινωνία.

URL ή πηγή

<https://www.enpjj.justice.fr/la-formation-statutaire>

Όνομα της πρακτικής

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΕ «ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ/ΡΙΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ»

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Ακαδημία εκπαίδευσης για την δικαιοσύνη ανηλίκων (τμήμα δικαιοσύνης ανηλίκων του Τέξας)

Γεωγραφική κάλυψη

Τοπικό πλαίσιο - Τέξας, ΗΠΑ

Ομάδα-στόχος

Επιμελητές/ριες ανηλίκων

Περιγραφή

Αυτά τα προγράμματα ηλεκτρονικής μάθησης έχουν σχεδιαστεί για να παρέχουν ολοκληρωμένη εκπαίδευση σε επιμελητές/ριες ανηλίκων, εξασφαλίζοντας ότι αποκτούν τις απαραίτητες δεξιότητες και τη βάση γνώσεων για να επιτελούν αποτελεσματικά το ρόλο τους.

Οι εκπαιδευτικές πηγές συσχετίζονται με συγκεκριμένα θέματα εκπαίδευσης, ορισμένα από τα οποία απαιτούνται σύμφωνα με τα πρότυπα του Τμήματος Δικαιοσύνης Ανηλίκων του Τέξας. Οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές τις παρουσιάσεις έχουν διατεθεί ως δημόσια υπηρεσία προς τους/τις επαγγελματίες της δικαιοσύνης ανηλίκων ως ένα παράδειγμα εκπαιδευτικού εργαλείου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε εκπαίδευση ενός τμήματος, μιας περιφερειακής διεύθυνσης, ή σε διυπηρεσιακό επίπεδο. Οι ενότητες παρουσίασης έχουν προετοιμαστεί και συγκεντρωθεί ως χρήσιμη πηγή αναφοράς για εκπαιδευτές/ριες ή επαγγελματίες της δικαιοσύνης ανηλίκων που επιθυμούν να αποκτήσουν μια γενική κατανόηση ενός συγκεκριμένου θέματος υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Τα προγράμματα ηλεκτρονικής μάθησης καλύπτουν τα ακόλουθα θέματα:

- Κακοποίηση, παραμέληση και εκμετάλλευση: Πρόληψη, αναγνώριση και καταγγελία
- Ανάπτυξη και συμπεριφορά των εφήβων
- Κώδικας δεοντολογίας και πειθαρχικές διαδικασίες
- Μεταδοτικές ασθένειες
- Πολιτισμική επάρκεια, Ενότητα 1: Πολιτισμική ισότητα

- Πολιτισμική επάρκεια, Ενότητα 2: Φύλο και σεξουαλικότητα, μια μεταβαλλόμενη προοπτική
- Θεμέλια του δικαίου ανηλίκων: Οικογενειακός Κώδικας του Τέξας και συναφείς νόμοι
- Εσωτερική Θεραπεία: Οδηγός για την καλή ψυχική υγεία των ανηλίκων
- Δικαιώματα ανηλίκων
- Νόμος για την εξάλειψη των βιασμών στις φυλακές: Σκοπός και στόχοι
- Πρόληψη και αποτροπή της αυτοκτονίας
- Φροντίδα με επίκεντρο το ψυχικό τραύμα
- Κατανόηση της επαγγελματικής ευθύνης.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει ενότητες που εξετάζουν θέματα που σπάνια συναντώνται σε παρόμοια εκπαίδευση. Οι ενότητες είναι σχεδιασμένες ώστε να ανταποκρίνονται σε διαπιστωμένα πρακτικά ζητήματα και δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν στο περιβάλλον της φυλακής, αλλά και στην αντιμετώπιση θεμάτων ψυχικής υγείας των ανηλίκων παραβατών. Μια αξιοσημείωτη και αναγκαία ενότητα που συχνά υποτιμάται σε παρόμοια προγράμματα εκπαίδευσης είναι αυτή που αφορά τις επαγγελματικές ευθύνες, η οποία υπάρχει σε αυτό το πρόγραμμα.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η ολοκλήρωση αυτών των προγραμμάτων ηλεκτρονικής μάθησης δεν συνεπάγεται αυτόματα την έκδοση πιστοποιητικού. Αντίθετα, είναι ευθύνη της διαχειριστικής αρχής να διασφαλίσει ότι οι εκπαιδευόμενοι/ες είναι επαρκώς προετοιμασμένοι/ες για τις εξετάσεις πιστοποίησης.

Γνώσεις και δεξιότητες

Πρόληψη και αντιμετώπιση της κακοποίησης, ανάπτυξη εφήβων, δεοντολογικές διαδικασίες, ποικιλομορφία και ένταξη, δίκαιο ανηλίκων, διαχείριση της ψυχικής υγείας, δι-

καιώματα των ανηλίκων, πρόληψη και παρέμβαση σε αυτοκτονίες και βιασμούς στις φυλακές, φροντίδα με επίκεντρο το ψυχικό τραύμα, επαγγελματική ευθύνη.

URL ή πηγή

<https://www.tjjd.texas.gov/index.php/index.php/juvenile-justice-training-academy#jso-topics>

Όνομα της πρακτικής

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ/ΡΙΑΣ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΟΥ NELSON MANDELA

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ODIHR), Διεθνής Σωφρονιστική Μεταρρύθμιση (PRI), Σουηδική Υπηρεσία Φυλακών και Επιτήρησης (SPPS) και Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος (UNODC).

Γεωγραφική κάλυψη

Διεθνές πλαίσιο

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτές/ριες προσωπικού των φυλακών, προσωπικό φυλακών

Περιγραφή

Οι Κανόνες του Νέλσον Μαντέλα, επίσημα γνωστοί ως Αναθεωρημένοι Ελάχιστοι Πρότυποι Κανόνες για τη Μεταχείριση των Κρατουμένων, αποτελούν το κύριο διεθνές πρότυπο που διέπει τη μεταχείριση των ατόμων που βρίσκονται υπό κράτηση. Το UNODC έχει επιμεληθεί ένα διαδικτυακό μάθημα που περιλαμβάνει επτά ενότητες με αυτορρυθμιζόμενο ρυθμό για να υποστηρίξει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην κατανόηση και την εφαρμογή αυτών των κανόνων, ιδίως στο πλαίσιο της διαχείρισης των φυλακών και της μεταχείρισης των κρατουμένων.

Κάθε ενότητα είναι δομημένη τόσο με θεωρητικά όσο και με πρακτικά στοιχεία, με τα τελευταία να εντάσσουν τους/τις εκπαιδευόμενους/ες σε απτά σενάρια διαχείρισης φυλακών. Για να συμπληρωθεί το ηλεκτρονικό μάθημα, μια συλλογική προσπάθεια του ODIHR, του UNODC, του SPPS και του PRI οδήγησε στην ανάπτυξη ενός εγχειριδίου για εκπαιδευτές/ριες. Το εγχειρίδιο αυτό εξοπλίζει τους/τις εκπαιδευτές/ριες με παρουσιάσεις, πρακτικές ασκήσεις και σημειώσεις καθοδήγησης, μαζί με πρόσθετες πληροφορίες ιστορικού και πηγές κατάλληλες για διάφορες συνεδρίες. Με τον τρόπο αυτό, οι συμμετέχοντες/ουσες στις εκπαιδευτικές συνεδρίες θα λάβουν ένα πρόσθετο πακέτο πληροφοριών. Αυτό το ολοκληρωμένο πακέτο εκπαίδευσης έχει σχεδιαστεί στρατηγικά για να ενδυναμώσει το προσωπικό των φυλακών ενι-

σχύοντας την κατανόησή τους και διευκολύνοντας την πρακτική εφαρμογή των κανόνων του Νέλσον Μαντέλα στο πλαίσιο της φυλακής.

Ειδικότερα, το Εγχειρίδιο του/της Εκπαιδευτή/ριας προτείνει ένα πρότυπο ατζέντας για τη διοργάνωση ενός τετραήμερου εργαστηρίου, καθώς και **έτοιμους προς χρήση βασικούς κανόνες, μεθοδολογία εκπαίδευσης, μαθησιακούς στόχους και το περιεχόμενο του προγράμματος** οργανωμένο σε οκτώ ενότητες που καλύπτουν τις κύριες διαστάσεις στις οποίες εφαρμόζονται οι Κανόνες του Νέλσον Μαντέλα, ιδίως:

- Εισαγωγή στις **12 κατευθυντήριες αρχές** των Κανόνων του Νέλσον Μαντέλα
- Άνθρωποι, φυλακές και συνθήκες κράτησης
- Οργάνωση και διοίκηση των φυλακών
- Διασφαλίσεις
- Πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών
- Περιορισμοί, πειθαρχία και κυρώσεις
- Φροντίδα υγείας
- Επανάταξη κρατουμένων και προετοιμασία για την αποφυλάκιση.

Το εγχειρίδιο εκπαίδευσης εφαρμόστηκε πιλοτικά στη Σουηδία τον Απρίλιο του 2022 με συμμετέχοντες/ουσες από τις γερμανικές, ιταλικές, ρουμανικές και σουηδικές υπηρεσίες των φυλακών.

Γνώσεις και δεξιότητες

Κανόνες του Νέλσον Μαντέλα, αξιοπρεπής μεταχείριση των κρατουμένων, οργάνωση των φυλακών, διαχείριση περιστατικών, υγειονομική περίθαλψη των κρατουμένων, αποκατάσταση και προετοιμασία της αποφυλάκισης.

URL ή πηγή

Πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης UNODC
Εγχειρίδιο Εκπαιδευτή/ριας

ΥΠΟΣΧΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΘΕΝΤΕΣ/ΘΕΙΣΕΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ/ΕΣ

ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Η κατηγορία των εργαλείων θα πρέπει να ερμηνεύεται με ευελιξία, καθώς περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα πηγών, μέσων και δράσεων που επιδιώκουν να βοηθήσουν ή να βελτιώσουν το έργο των επαγγελματιών της δικαιοσύνης ανηλίκων και, τελικά, την κατάσταση των ανηλίκων παραβατών, ιδίως των προφυλακισμένων. Οι επαγγελματίες του τομέα σωφρονισμού/ επίβλεψης και οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων μπορούν να εξετάσουν τις επιλεγμένες πρακτικές για να εντοπίσουν αποτελεσματικές στρατηγικές και προσεγγίσεις για την προώθηση θετικών αποτελεσμάτων για τα ανήλικα άτομα σε σωφρονιστικά ιδρύματα. Προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες, αυτές μπορούν να διασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα της φροντίδας, τη νομική και δεοντολογική συμμόρφωση, τη μείωση του κινδύνου, την επαγγελματική ανάπτυξη, τη λογοδοσία, τη διαφάνεια και τα θετικά αποτελέσματα για τα ανήλικα άτομα που υποστηρίζουν οι εν λόγω επαγγελματίες.

Όνομα της πρακτικής

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Youth Justice Resource Hub

Γεωγραφική κάλυψη

Εθνικό πλαίσιο - Ηνωμένο Βασίλειο

Ομάδα-στόχος

Επαγγελματίες που ασχολούνται με τη δικαιοσύνη των ανηλίκων

Περιγραφή

Αυτό το εργαλείο ελέγχου δεξιοτήτων σχεδιάστηκε για να βοηθήσει τους/τις επαγγελματίες της δικαιοσύνης των ανηλίκων να αναστοχαστούν την πρακτική τους, και συγκεκριμένα να εντοπίσουν πιθανά κενά στις γνώσεις, τις συμπεριφορές και τις δεξιότητές τους. Στόχος είναι να διευκολυνθούν οι ευκαιρίες στοχευμένης εκπαίδευσης.

Ο πίνακας περιλάμβανε οκτώ βασικούς τομείς:

- Ανάπτυξη του παιδιού - κατανόηση της ανάπτυξης του παιδιού στο πλαίσιο του συστήματος δικαιοσύνης ανηλίκων
- Εμπλοκή και επικοινωνία - αποτελεσματική επικοινωνία και εμπλοκή με τους/ τις ανήλικους/ες, τις οικογένειες και τους/τις φροντιστές/ριες
- Αξιολόγηση - εντοπισμός των δυνατών σημείων και των κινδύνων για την προώθηση θετικών αποτελεσμάτων μέσω της αξιολόγησης
- Αποτελεσματική πρακτική, προετοιμασία, παροχή, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των παρεμβάσεων, μαζί με την προώθηση της αναστοχαστικής πρακτικής
- Εργασία παροχής πολλαπλών υπηρεσιών - συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών, της συνηγορίας, δεξιότητες διαμεσολάβησης και ανταλλαγής πληροφοριών
- Κίνδυνος βλάβης - διαχείριση του κινδύνου για το ανήλικο άτομο και την ευρύτερη κοινότητά του
- Μεταβάσεις - υποστήριξη της αποτελεσματικής μετάβασης των ανηλίκων στο σύστημα δικαιοσύνης ανηλίκων
- Προστασία - διασφάλιση της προστασίας και της προαγωγής της ευημερίας των ανηλίκων.

Γνώσεις και δεξιότητες

Δεξιότητες αξιολόγησης, πρακτικές αναστοχασμού, διαχείριση της παρέμβασης, αποτελεσματική επικοινωνία, ανά-

πτυξη των ανηλίκων, συνεργασία πολλών φορέων, μεταβατική υποστήριξη και συνηγορία.

URL ή πηγή

<https://yjresourcehub.uk/youth-justice-skills-matrix-youth-justice-board-march-2023/>

Όνομα της πρακτικής

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ (SQUIFA),
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ (SIFA),
ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (CHAT)

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Συμβούλιο Δικαιοσύνης
Ανηλίκων για την Αγγλία
και την Ουαλία

Γεωγραφική κάλυψη

Εθνικό πλαίσιο - Ηνωμένο
Βασίλειο
Περιφερειακό πλαίσιο -
Αγγλία και Ουαλία

Ομάδα-στόχος

Υπάλληλοι αναστολών,
κοινωνικοί λειτουργοί,
ψυχολόγοι, προσωπικό
φυλακών και άλλοι
επαγγελματίες της
δικαιοσύνης ανηλίκων.

Περιγραφή

Τα εργαλεία αυτά, δηλαδή το SQUIFA, το SIFA και το CHAT, έχουν σχεδιαστεί για να διευκολύνουν την αξιολόγηση των νεαρών ατόμων που βρίσκονται υπό την εποπτεία των ομάδων παραβατικότητας νέων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η κύρια δέσμη αξιολόγησης περιλαμβάνει το ερωτηματολόγιο συνέντευξης αξιολόγησης της ψυχικής υγείας για εφήβους (SQUIFA) και τη συνέντευξη διαγνωστικού ελέγχου ψυχικής υγείας για εφήβους (SIFA).

Τα εργαλεία προσφέρουν μια συστηματική προσέγγιση για τον έλεγχο και την αξιολόγηση των αναγκών ψυχικής υγείας των παιδιών και των νέων. Αρχικά, εφαρμόζεται το εργαλείο SQUIFA (βλ. παράδειγμα εντύπου *εδώ*). Ανάλογα με τα αποτελέσματα, ο/η επαγγελματίας της δικαιοσύνης ανηλίκων μπορεί να προχωρήσει στη συμπλήρωση μιας συνέντευξης με τη χρήση του εργαλείου SIFA (βλ. παράδειγμα προτύπου συνέντευξης *εδώ*). Είναι σημαντικό ότι τα εργαλεία SIFA και SQUIFA δεν αξιολογούν ρητά τις μαθησιακές δυσκολίες και άλλες ανάγκες επικοινωνίας. Για τον σκοπό αυτό, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά το εργαλείο ολοκληρωμένης αξιολόγησης της υγείας (CHAT).

Το CHAT είναι ένα επικυρωμένο, βασισμένο σε ακαδημαϊκή έρευνα και στοιχεία εργαλείο διαλογής, το οποίο αναπτύχθηκε σε συνεργασία από το Συμβούλιο Δικαιοσύνης Ανηλίκων και το Υπουργείο Υγείας. Είναι το εργαλείο που χρησιμοποιείται σε όλα τα κα-

ταστήματα ασφαλείας για άτομα κάτω των 18 ετών στην Αγγλία και την Ουαλία. Εξασφαλίζει τη συνεπή και ολοκληρωμένη αναγνώριση και αξιολόγηση των αναγκών υγείας και των αναγκών που σχετίζονται με την υγεία των παιδιών και των νέων που έρχονται σε επαφή με οποιοδήποτε τμήμα του συστήματος δικαιοσύνης των ανηλίκων. Το εργαλείο ευθυγραμμίζει τις αξιολογήσεις μεταξύ φυλακής και κοινότητας, υποστηρίζοντας τη συνέχεια της θεραπείας και της φροντίδας. Ειδικότερα, το εργαλείο CHAT αποτελείται από πέντε στοιχεία:

- **Αρχική αξιολόγηση της υγείας** από ιατρικό προσωπικό
- **Περαιτέρω αξιολόγηση της σωματικής υγείας** από ιατρικό προσωπικό
- **Αξιολόγηση τυχόν κατάχρησης ουσιών**
- **Αξιολόγηση διαγνωστικού ελέγχου ψυχικής υγείας**, η οποία ολοκληρώνεται εντός 3 ημερών από την εισαγωγή, συμπεριλαμβανομένων κοινών διαταραχών όπως κατάθλιψη, άγχος, ψύχωση, ΔΕΠΥ, διατροφικές διαταραχές, ψυχικό τραύμα
- **Νευρολογική διαγνωστική αξιολόγηση** που ολοκληρώνεται εντός 10 ημερών από την εισαγωγή, συμπεριλαμβανομένης της τραυματικής εγκεφαλικής βλάβης, των διαταραχών λόγου, ομιλίας και επικοινωνίας, των μαθησιακών δυσκολιών, των εκπαιδευτικών αναγκών, των διαταραχών αυτιστικού φάσματος.

Γνώσεις και δεξιότητες

Αξιολόγηση ψυχικής υγείας και αναπηριών που συνδέονται με το νευρικό σύστημα των νεαρών παραβατών.

URL ή πηγή

<https://www.gov.uk/government/publications/young-offenders-assessment-using-sifa-and-sqifa>

Όνομα της πρακτικής

ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΑΡΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗΣ

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

ΗΜ Επιθεώρηση
Επιμελητών/ριών
Ανηλίκων

Γεωγραφική κάλυψη

Εθνικό πλαίσιο - Ηνωμένο
Βασίλειο
Περιφερειακό πλαίσιο -
Αγγλία και Ουαλία

Ομάδα-στόχος

Επιμελητές/ριες ανηλίκων,
επαγγελματίες της
δικαιοσύνης ανηλίκων

Περιγραφή

Η ΗΜ Επιθεώρηση Επιμελητών/ριών Ανηλίκων ανέπτυξε και επικαιροποιεί τακτικά πρότυπα που έχουν σχεδιαστεί για να αξιολογούν την ποιότητα της παροχής υπηρεσιών στον τομέα της παραβατικότητας των νέων και την βελτίωση σύμφωνα με τα αποτελέσματα. Η επιθεώρηση των υπηρεσιών για την παραβατική συμπεριφορά των νέων αξιολογεί κυρίως την οργανωτική παροχή των υποδομών που εργάζονται με ανήλικους/ες που έχουν καταδικαστεί με δικαστικές αποφάσεις ή άλλες εξωδικαστικές ποινές (π.χ. για αντικοινωνική συμπεριφορά). Αξιολογείται η στρατηγική διαχείριση της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης του φόρτου εργασίας, των επιπέδων προσωπικού και της ύπαρξης ρυθμίσεων για εκπαίδευση και ανάπτυξη. Καλύπτει ένα ευρύ φάσμα υποδομών που παρέχουν υπηρεσίες σε νεαρούς/ες παραβάτες.

Τα πρότυπα περιλαμβάνουν πολλαπλές πτυχές που παρέχουν μια ολοκληρωμένη επισκόπηση της ποιότητας της υπηρεσίας, όπως:

- **Διακυβέρνηση και ηγεσία:** Αξιολόγηση της ύπαρξης στρατηγικών, ρυθμίσεων εταιρικής σχέσης και της συμμετοχής του διοικητικού συμβουλίου για τη διασφάλιση της παροχής υψηλής ποιότητας, εξατομικευμένων και ευέλικτων υπηρεσιών για όλους τους/ τις ανήλικους/ες.
- **Διαχείριση προσωπικού:** Αξιολόγηση της διαχείρισης του φόρτου εργασίας, των πολιτικών πολυμορφίας και ένταξης και των

διαθέσιμων ευκαιριών εποπτείας και εκπαίδευσης για το προσωπικό.

- **Συμπράξεις και υπηρεσίες:** Εστίαση στην πρόσβαση των ανηλίκων σε στοχευμένες υπηρεσίες με βάση την επικαιροποιημένη ανάλυση αναγκών, τη διασφάλιση της ασφάλειας και της ευημερίας και την υποστήριξη μέσω εταιρικών σχέσεων και παρόχων, μεταξύ άλλων.
- **Πληροφορίες και υποδομές:** Εξέταση της ύπαρξης πολιτικών που περιγράφουν και καθοδηγούν την αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών, μαζί με επαρκή καθοδήγηση προς το προσωπικό για την εφαρμογή τους. Επίσης, αξιολόγηση της προσβασιμότητας και της ασφάλειας του περιβάλλοντος, καθώς και της χρήσης της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), μεταξύ άλλων.

Η διαδικασία επιθεώρησης διεξάγεται από ομάδα εκπαιδευμένων επιθεωρητών/ριών και χωρίζεται σε προ-εργασία (που περιλαμβάνει την ενημέρωση της υποδομής, τη σύνταξη σχεδίου δράσης και τον προσδιορισμό των προς επιθεώρηση υποθέσεων) και σε επιτόπια εργασία (που περιλαμβάνει συναντήσεις με διευθυντές/ριες και προσωπικό, εξέταση φακέλων υποθέσεων και συλλογή αποδεικτικών στοιχείων). Το αποτέλεσμα είναι μια ολοκληρωμένη έκθεση που αξιολογεί την ποιότητα της υπηρεσίας σε σχέση με τα δημοσιευμένα πρότυπα.

Γνώσεις και δεξιότητες

Τεχνικές επιθεώρησης, ανάλυση περιπτώσεων και τυποποίηση της παροχής υπηρεσιών.

URL ή πηγή

<https://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmiprobation/about-hmi-probation/about-our-work/our-standards-and-ratings/>

Όνομα της πρακτικής

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΥΣ/ΕΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ/ΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Διεθνής Σωφρονιστική Μεταρρύθμιση

Γεωγραφική κάλυψη

Διεθνές πλαίσιο

Ομάδα-στόχος

Κοινωνικοί λειτουργοί, σώματα ασφαλείας, νομικοί

Περιγραφή

Για να υποστηρίξει τους/τις επαγγελματίες που εργάζονται με ανήλικους/ες παραβάτες κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης που προκάλεσε ο ιός COVID-19, η Διεθνής Σωφρονιστική Μεταρρύθμιση παρήγαγε τρεις επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές που παρέχουν κατευθυντήριες αρχές, καθώς και σαφείς και πρακτικές οδηγίες για τον τρόπο αλληλεπίδρασης και υποστήριξης των παραβατικών ανηλίκων υπό τις ειδικές συνθήκες έκτακτης υγειονομικής ανάγκης. Υπάρχουν ξεχωριστές κατευθυντήριες γραμμές που απευθύνονται σε τρεις ομάδες επαγγελματιών και συγκεκριμένα σε κοινωνικούς λειτουργούς, σε επαγγελματίες από τα σώματα ασφαλείας και σε νομικούς αντίστοιχα.

Οι επιχειρησιακές **κατευθυντήριες γραμμές** για κοινωνικούς λειτουργούς επικεντρώνονται στη διαχείριση του συστήματος παιδικής προστασίας που υποστηρίζει την επανένταξη των ανηλίκων παραβατών. Προτείνουν ένα σχέδιο προσαρμογής και συστάσεις σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής συγκεκριμένων καθηκόντων στο πλαίσιο των επιδημιολογικών μέτρων που επιβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Ειδικότερα, καλύπτει τα παρακάτω:

- Ταυτοποίηση και εγγραφή
- Αξιολόγηση ενός περιστατικού
- Ανάπτυξη σχεδίου δράσης για το περιστατικό
- Εφαρμογή του σχεδίου δράσης
- Παρακολούθηση και αναθεώρηση
- Κλείσιμο της υπόθεσης

Οι κατευθυντήριες γραμμές για τα **σώματα ασφαλείας** (που περιλαμβάνουν επαγγελματίες των υπηρεσιών επιβολής του νόμου, όπως η αστυνομία, η χωροφυλακή, η εθνοφυλακή ή/και οι κρατικές υπηρεσίες ασφαλείας) παρέχουν τεχνογνωσία και πρακτικές οδηγίες για την αντιμετώπιση των ανηλίκων στο προδικαστικό στάδιο της διαδικασίας και μετά την επιβολή της ποινής/ την κράτηση, δηλαδή κατά τη διαδικασία επανένταξης. Το πρώτο μέρος αποτελείται από συστάσεις για τη σύλληψη ή τη κράτηση ενός/ μιας ανήλικου/ης λαμβάνοντας υπόψη τη φυσική απόσταση και τους κινδύνους μετάδοσης ασθενειών. Πρωτίστως, προωθεί εναλλακτικά μέτρα αντί της κράτησης (π.χ. προειδοποι-

ηση, συγγνώμη, κοινωνική εργασία κ.λπ.) που μειώνουν αποτελεσματικά τους κινδύνους για την υγεία. Η δεύτερη δέσμη συστάσεων επικεντρώνεται στην κοινωνική και οικονομική επανένταξη των καταδικασθέντων ανηλίκων, λαμβάνοντας υπόψη τα εύαλωτα σημεία που επιδεινώνονται από την πανδημία, όπως ο αυξημένος κίνδυνος ενδοοικογενειακής και σεξουαλικής βίας και άλλοι κίνδυνοι που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι αποφυλακισθέντες/θείσες ανήλικοι/ες από συνομήλικα άτομα, τις οικογένειες και τις κοινότητες στις οποίες ανήκουν. Άλλα μέτρα προσαρμογής που προτείνονται στον οδηγό αφορούν εναλλακτικές μορφές επικοινωνίας αντί της άμεσης επαφής, προσαρμογή των διαδρομών παραπομπής ώστε να περιλαμβάνουν εύκολη πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη και πρωτόκολλα συνεργασίας με άλλους/ες επαγγελματίες με τους/ τις οποίους/ες μοιράζονται αρμοδιότητες στο συνολικό σύστημα δικαιοσύνης ανηλίκων, ιδίως επαγγελματίες της ποινικής δικαιοσύνης, υγειονομικό προσωπικό και κοινωνικούς λειτουργούς.

Οι πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές για τους/ τις επαγγελματίες του **νομικού τομέα** προτείνουν μια σειρά από λειτουργικές τροποποιήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τον υψηλό κίνδυνο οι ανήλικοι/ες που κρατούνται να μην έχουν πρόσβαση σε βασικά δικαιώματα λόγω της πανδημίας COVID-19. Οι συστάσεις καλύπτουν θέματα όπως το δικαίωμα του/ της ανήλικου/ης να έχει πρόσβαση στη δικαιοσύνη και να συμμετέχει στη διαδικασία, εναλλακτικές μορφές επικοινωνίας με ανήλικους/ες και τις οικογένειές τους με ταυτόχρονη διασφάλιση της απαιτούμενης εμπιστευτικότητας (π.χ. μεταξύ δικηγόρου και πελάτη), ισχυρή συνηγορία για τη λήψη μέτρων μη στερητικών της ελευθερίας και την άρση της κράτησης, διασφάλιση της πρόσβασης των ανηλίκων σε ιατρική περίθαλψη, εξετάσεις για COVID-19, και άλλα.

Συνολικά, τα εν λόγω πρακτικά εργαλεία θα μπορούσαν να διευκολύνουν ουσιαστικά το έργο του προσωπικού που εργάζεται με ανήλικους/ες που έρχονται σε επαφή με το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης και θα πρέπει να υιοθετηθούν σε διαφορετικά εθνικά πλαίσια.

Γνώσεις και δεξιότητες

Ετοιμότητα και προσαρμογή σε καταστάσεις έκτακτης υγειονομικής ανάγκης.

URL ή πηγή

<https://www.penalreform.org/resource/operational-guidelines-for-professionals-children-covid-19/>

Όνομα της πρακτικής

ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Εταιρεία PHONEHUB IO LTD, Ηνωμένο Βασίλειο

Γεωγραφική κάλυψη

Εθνικό πλαίσιο - Ηνωμένο Βασίλειο και Αυστραλία

Ομάδα-στόχος

Κρατούμενοι/ες, οικογένειες και φίλοι τους

Περιγραφή

Ο τηλεφωνητής φυλακής (Prison Voicemail) είναι ένα κοινωνικό εγχείρημα που έχει σχεδιαστεί για να διευκολύνει την επικοινωνία των κρατουμένων σε σωφρονιστικά καταστήματα και των οικείων τους έξω από αυτά. Η υπηρεσία αυτή αναπτύχθηκε ως μια ασφαλής και εύχρηστη πλατφόρμα για την αποστολή φωνητικών μηνυμάτων και λειτουργεί από μια εταιρεία με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο. Από το 2024, καλύπτει το 85% όλων των φυλακών στην Αγγλία και την Ουαλία, μετά από εθνική εντολή επέκτασης από την ΗΜ Υπηρεσία Φυλακών το 2016.

Η πλατφόρμα δίνει τη δυνατότητα σε κρατούμενους/ες να λαμβάνουν μηνύματα φωνητικού ταχυδρομείου από φίλους και συγγενείς, παρέχοντας ένα κρίσιμο μέσο για τη διατήρηση δεσμών και συναισθηματικής υποστήριξης κατά τη διάρκεια της περιόδου φυλάκισης. Το Prison Voicemail λειτουργεί ως προπληρωμένο μοντέλο με μηνιαία συνδρομητικά προγράμματα, προσφέροντας στους/στις χρήστες/ριες ευελιξία και ευκολία χρήσης. Η υπηρεσία αυτή χρησιμεύει ως πολύτιμο εργαλείο για την προώθηση της επικοινωνίας και της σύνδεσης μεταξύ των κρατου-

μένων και των δικτύων υποστήριξής τους. Πρόκειται για μια διαδικασία τριών βημάτων. Οι χρήστες/ριες μπορούν να αφήνουν μηνύματα φωνητικού ταχυδρομείου για τους/τις κρατούμενους/ες ανά πάσα στιγμή, καλώντας τον ειδικό αριθμό Prison Voicemail από το κινητό τους τηλέφωνο. Τα μηνύματα αυτά καθίστανται άμεσα διαθέσιμα στον/στην παραλήπτη/ρια. Οι κρατούμενοι/ες μπορούν στη συνέχεια να ακούσουν εύκολα τα μηνύματα καλώντας τον αριθμό Prison Voicemail από οποιοδήποτε τηλέφωνο εντός της φυλακής, με το κόστος κλήσης να ισοδυναμεί με μια τυπική κλήση από σταθερό τηλέφωνο. Μετά την ακρόαση, οι κρατούμενοι/ες έχουν την ευελιξία να απαντήσουν ή να ξεκινήσουν απευθείας κλήση με τον/στην χρήστη/ρια.

Αν και δεν πρόκειται για μια υπηρεσία που έχει σχεδιαστεί ειδικά για ανήλικους/ες που βρίσκονται υπό κράτηση, αποτελεί παράδειγμα ενός καινοτόμου εργαλείου της τεχνολογίας που, αν χρησιμοποιηθεί με την απαιτούμενη προσοχή, μπορεί να διατηρήσει την επαφή τους με τον έξω κόσμο και να βελτιώσει αποτελεσματικά την ευημερία τους κατά την έκτιση της ποινής τους.

Γνώσεις και δεξιότητες

Διευκόλυνση της επαφής των ανήλικων κρατουμένων με τις οικογένειες και τους οικείους τους.

URL ή πηγή

<https://prisonvoicemail.com/>

Όνομα της πρακτικής

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΜΕ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΟΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΦΥΛΟ

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

ΗΜ Επιθεώρηση Επιμελητών/ριών Ανηλίκων

Γεωγραφική κάλυψη

Εθνικό πλαίσιο - Ηνωμένο Βασίλειο

Ομάδα-στόχος

Προσωπικό της δικαιοσύνης ανηλίκων

Περιγραφή

Το 2014, η ΗΜ Επιθεώρηση Επιμελητών/ριών Ανηλίκων διενήργησε επιθεώρηση από κοινού με άλλους δημόσιους φορείς για να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών αντιμετώπισης παραβατικών συμπεριφορών νέων (Youth Offending Services, YOS) και την προσέγγισή τους σε κορίτσια παραβάτες. Λόγω της σχετικά χαμηλής εκπροσώπησης τους στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης, οι ιδιαίτερες ανάγκες των κοριτσιών μερικές φορές παραβλέπονται σε ένα σύστημα ποινικής δικαιοσύνης για ανηλίκους που έχει σχεδιαστεί κυρίως για να αντιμετωπίζει τα αδικήματα των αγοριών. Ως εκ τούτου, αυτή η επιθεώρηση σχεδιάστηκε ως μέσο για την εκπαίδευση των ελαγελματιών σχετικά με την ευαλωτότητα των κοριτσιών στο σύστημα δικαιοσύνης, εντοπίζοντας τους τομείς στους οποίους απαιτείται βελτίωση.

Η επιθεώρηση επικεντρώθηκε κυρίως στο να κατανοήσει τι συμβαίνει με τα κορίτσια στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης, κατά πόσο αναγνωρίζονται οι διαφορές τους με βάση το φύλο και αν υπάρχει διαφορετική προσέγγιση στην εργασία με κορίτσια παραβάτες. Η μελέτη εξέτασε την κατάσταση των κοριτσιών ηλικίας μεταξύ 11 και 18 ετών σε τέσσερις κύριες πτυχές:

- Υφιστάμενες στρατηγικές που εφαρμόζονται από τις υπηρεσίες αντιμετώπισης παραβατικών συμπεριφορών νέων στην εργασία με κορίτσια παραβάτες
- Μέθοδοι του προσωπικού της YOS για τη μείωση του κινδύνου υποτροπής των κοριτσιών και τη διαχείριση του κινδύνου βλάβης άλλων
- Αναγνώριση των ευάλωτων σημείων που αντιμετωπίζουν τα κορίτσια και ανταπόκριση σε αυτά
- Πραγματικές εμπειρίες κοριτσιών που εκτίουν ποινές φυλάκι.

Ενώ η ίδια η έκθεση επιθεώρησης μπορεί να θεωρηθεί καλή πρακτική, ορισμένα από τα επιτυχημένα παραδείγματα που περιλαμβάνονται στην έκθεση είναι αξιοσημείωτα.

- **Προγράμματα που λαμβάνουν υπόψη τον παράγοντα φύλο για την αύξηση του αισθήματος ασφάλειας των κοριτσιών παραβατών, της αυτοεκτίμησης, της ικανότητας διαχείρισης του θυμού και των συναισθημάτων και της πρόωθησης υγιών σχέσεων.**

Για παράδειγμα, το πρόγραμμα συναισθηματικής διαχείρισης «Εκφράσου» ("Express Yourself") που αναπτύχθηκε από τις υπηρεσίες Leeds Youth Offender Services, είναι ένα οκταήμερο πρόγραμμα που έχει ως στόχο να βοηθήσει τα κορίτσια να κατανοήσουν τι προκαλεί το θυμό και έντονα συναισθήματα, να αναγνωρίσουν τις σωματικές αλλαγές που λαμβάνουν χώρα όταν είναι θυμωμένες, να μάθουν πώς να διεκδικούν (χωρίς να γίνονται επιθετικές) και να εκφράζονται, να μάθουν πώς να αποδεσμεύονται από καταστάσεις και να γνωρίζουν τα δικαιώματά τους και τα δικαιώματα των άλλων.

- Η επιθεώρηση διαπίστωσε **υψηλή ευαλωτότητα στην σεξουαλική εκμετάλλευση ανηλίκων**. Διαπιστώθηκε επίσης ότι οι χειριστές/ριες υποθέσεων των υπηρεσιών αντιμετώπισης παραβατικών συμπεριφορών νέων δυσκολεύονταν να εντοπίσουν τη σεξουαλική εκμετάλλευση και την ευαλωτότητα, ορισμένοι/ες το θεωρούσαν περίπλοκο και δύσκολο να κατανοήσουν πώς οι κίνδυνοι σεξουαλικής εκμετάλλευσης επηρέαζαν την παραβατική συμπεριφορά των κοριτσιών. Επιπλέον, οι υπηρεσίες υποστήριξης των κοριτσιών που ήταν ευάλωτα στη σεξουαλική εκμετάλλευση παρέχονταν συνήθως από οργανώσεις του τρίτου τομέα. Οι **διατομεακές ομάδες** αναδείχθηκαν ως μια πολλά υποσχόμενη πρακτική. Η έκθεση επισημαίνει το παράδειγμα της διατομεακής ομάδας με την ονομασία «Συμμετέχετε!» ("Engage!"), η οποία αποτελείται από δημόσιους φορείς και εθελοντικές οργανώσεις που εδρεύουν στην περιοχή Μπλάκμπερν με Ντάρβεν, στην Αγγλία. Η ομάδα είχε την έδρα της σε ένα ανώνυμο κοινωνικό κέντρο, όπου οι ανήλικοι/ες υποστηρίζονταν από εξειδικευμένους/ες εργαζόμενους/ες, γινόταν αξιολόγηση της υγείας από εξειδικευμένους/ες νοσηλευτές/ριες και τους παρέχονταν υποστήριξη μαρτύρων κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε δίκης.

Η έκθεση συνιστάται για ανάγνωση όχι μόνο λόγω των διορατικών ευρημάτων της επιθεώρησης, αλλά και λόγω της μεθοδολογίας της που μπορεί να αναπαραχθεί και να χρησιμεύσει ως βάση για τη διενέργεια παρόμοιων επιθεωρήσεων που εξετάζουν ειδικά την κατάσταση των κοριτσιών παραβατών σε άλλες χώρες ή περιφέρειες.

Γνώσεις και δεξιότητες

Προσέγγιση με βάση το φύλο στην εργασία με νεαρές παραβάτες, αναγνώριση των ειδικών ευαλωτότητων των κοριτσιών με βάση το φύλο τους.

URL ή πηγή

<https://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmiprobation/wp-content/uploads/sites/5/2014/12/Girls-in-the-Criminal-Justice-System.pdf>

Όνομα της πρακτικής

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ/ ΡΙΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Εθνικό Κέντρο για τη Δικαιοσύνη Ανηλίκων

Γεωγραφική κάλυψη

Εθνικό πλαίσιο - Ηνωμένες Πολιτείες

Ομάδα-στόχος

Επιμελητές/ριες ανηλίκων, δικαστές και προσωπικό του τομέα δικαιοσύνης

Περιγραφή

Ο πρακτικός οδηγός καλών πρακτικών για επιμελητές/ριες ανηλίκων, που χρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Annie E. Casey, είναι ένας οδηγός πρακτικών και μια βιβλιοθήκη πηγών για τον τομέα της επίβλεψης ανηλίκων. Προσφέρει συστάσεις για επιμελητές/ριες ανηλίκων, δικαστές και προσωπικό του τομέα δικαιοσύνης. Ο οδηγός είναι οργανωμένος ανά έξι θεματικές ενότητες:

- φυλετική και εθνοτική ισότητα στην πρακτική της επίβλεψης ανηλίκων
- διαφοροποίηση από την επίσημη δικαστική διαδικασία ανηλίκων για όσους/ες νέους/ες που επιδεικνύουν φυσιολογική εφηβική συμπεριφορά
- αποτελεσματική διαχείριση υποθέσεων
- αποτελεσματικές απαντήσεις που συμβάλλουν σε θετική αλλαγή της συμπεριφοράς των νέων
- περιορισμός της άσκοπης κράτησης
- οργανωτική κουλτούρα και ανάπτυξη που προάγει την ορθή πρακτική επίβλεψης ανηλίκων.

Σε αυτή την πηγή σχετικά με την επίβλεψη ανηλίκων, οι επαγγελματίες μπορούν να μάθουν:

- Αποτελεσματικές και αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές διαχείρισης υποθέσεων που προάγουν την ευημερία των νέων
- Στρατηγικές για την εξάλειψη των φυ-

λετικών και εθνοτικών ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας στην πρακτική της επίβλεψης ανηλίκων

- Τρόπους για να βοηθήσουν τους/τις νέους/ες υπό επίβλεψη να κατανοήσουν και να αναλάβουν την ευθύνη για το πώς οι πράξεις τους επηρεάζουν τους άλλους και τον εαυτό τους
- Το πώς η διαφοροποίηση από την επίσημη δικαστική διαδικασία θα μπορούσε να χρησιμοποιείται συχνότερα σε νέους/ες που επιδεικνύουν φυσιολογική εφηβική συμπεριφορά.

Το βασικό συμπέρασμα που προκύπτει από τον οδηγό είναι ότι η επίβλεψη ανηλίκων πρέπει να είναι μια εστιασμένη παρέμβαση για νέους/ες που την χρειάζονται. Η αποστολή της επίβλεψης ανηλίκων είναι να προωθήσει την προσωπική ανάπτυξη των νέων, τη θετική αλλαγή συμπεριφοράς και τη μακροπρόθεσμη επιτυχία. Για να προωθήσουν τη θετική αλλαγή της συμπεριφοράς των ανηλίκων που τελούν υπό επίβλεψη, οι επαγγελματίες πρέπει να συνεργάζονται με τις οικογένειες και τις κοινότητες των νέων καθώς και με άλλους δημόσιους φορείς και παρόχους υπηρεσιών και να χρησιμοποιούν προσεγγίσεις που βασίζονται στις δυνάμεις και ανταποκρίνονται στο ψυχικό τραύμα έχοντας ως γνώμονα την ανάπτυξη των εφήβων.

Γνώσεις και δεξιότητες

Διαχείριση περιπτώσεων, ορθή επίβλεψη, παρακίνηση για αλλαγή συμπεριφοράς, φροντίδα με βάση το ψυχικό τραύμα.

URL ή πηγή

<https://www.aecf.org/resources/the-desktop-guide-to-good-juvenile-probation-practice>

Όνομα της πρακτικής

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΕ ΦΥΛΑΚΕΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΥΣ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Πανεπιστήμιο της Campania "Luigi Vanvitelli" και άλλοι

Γεωγραφική κάλυψη

Κράτη μέλη ΕΕ και εθνικό πλαίσιο (π.χ. Ιταλία, Αυστρία, Ισπανία, Σλοβενία, Γερμανία, Βέλγιο, Γαλλία και Αλβανία)

Ομάδα-στόχος

Διοίκηση και προσωπικό φυλακών και επιμελητές/ριες ανηλίκων

Περιγραφή

Οι απάνθρωπες συνθήκες, ο υπερπληθυσμός και η κακομεταχείριση εντός των φυλακών είναι πιθανοί παράγοντες που οδηγούν στην αύξηση της ριζοσπαστικοποίησης στο ευρωπαϊκό σωφρονιστικό σύστημα. Οι νέοι/ες ενήλικες ηλικίας 18 έως 29 ετών, οι οποίοι/ες βρίσκονται ακόμη στο στάδιο της ανάπτυξης της προσωπικότητάς τους, θεωρούνται ευάλωτοι/ες και επηρεάζονται στη ριζοσπαστικοποίηση. Ταυτόχρονα, η εν λόγω ομάδα του πληθυσμού των φυλακών που βρίσκεται στο μέσο μεταξύ των "ανηλίκων" και των "ενήλικων", συχνά παραβλέπεται. Το πρόγραμμα "Ενίσχυση των προσεγγίσεων για την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης των νέων στις φυλακές και τα κέντρα επίβλεψης ανηλίκων" - SERENY αντιμετωπίζει τις ιδιαίτερες ανάγκες αυτής της ευάλωτης ομάδας. Το έργο παρήγαγε διάφορα εντυπωσιακά παράγωγα που αποσκοπούν στο να βοηθήσουν βασικούς/ες ενδιαφερόμενους/ες επαγγελματίες που εργάζονται στην πρώτη γραμμή και τις διοικήσεις των υπηρεσιών σωφρονισμού να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικότερα τις προκλήσεις που συνδέονται με τη ριζοσπαστικοποίηση των νέων στις φυλακές και στα πλαίσια της επίβλεψης.

Το *Εγχειρίδιο για την αύξηση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις φυλακές σε σχέση με νέους/ες ενήλικες* παρουσιάζει έναν κατάλογο συστάσεων για την αντιμετώπιση των νέων παραβατών που κινδυνεύουν να ριζοσπαστικοποιηθούν, μεταξύ άλλων:

- **Ελαχιστοποίηση της απομόνωσης των νέων κρατουμένων που θεωρούνται ή υπάρχουν υποψίες ότι κινδυνεύουν από ριζοσπαστικοποίηση.** Συνήθως, τα άτομα αυτά υπόκεινται σε αυστηρότερη σωφρονιστική μεταχείριση, που συχνά περιλαμβάνει απομόνωση. Ωστόσο, οι νέοι/ες κρατούμενοι/ες θα πρέπει να υπόκεινται σε διαφοροποιημένη μεταχείριση λόγω της ψυχολογικής τους ανάπτυξης, ακόμη και ελλείψει τυπικών ειδικών καθεστώτων που ισχύουν γι' αυτούς.
- **Παρατήρηση προτύπων συμπεριφοράς αντί της χρήσης δεικτών για την αξιολόγηση της**

ριζοσπαστικοποίησης για νέους/ες ενήλικες. Ορισμένες στρατηγικές αξιολόγησης βάσει δεικτών δεν είναι προσαρμοσμένες στη νεαρή ηλικία και ενδέχεται να οδηγήσουν σε μεροληπτικές αξιολογήσεις.

- **Ενίσχυση των οικογενειακών και κοινωνικών δεσμών των νέων ενηλίκων που θεωρούνται ριζοσπαστικοποιημένοι/ες ή κινδυνεύουν να ριζοσπαστικοποιηθούν.** Συνήθως, οι ριζοσπαστικοποιημένοι/ες κρατούμενοι/ες είναι αυστηρά διαχωρισμένοι/ες από άλλους/ες κρατούμενους/ες και έχουν περιορισμένη επαφή με τον χώρο εκτός της φυλακής. Για τους/τις νέους/ες ενήλικες, ωστόσο, αυτό είναι συχνά αντιπαραγωγικό. Αντίθετα, συνιστάται η αποκατάσταση των κοινωνικών και οικογενειακών σχέσεων (εφόσον θα μπορούσαν να έχουν θετική επίδραση), η μείωση των μεταγωγών σε φυλακές που απομακρύνουν τους/τις νεαρούς/ες παραβάτες από την οικογένειά του και η συμμετοχή της οικογένειας στην επανένταξη, αν χρειάζεται.
- **Διασφάλιση του δικαιώματος σε θρησκευτικές και εξομολογητικές δραστηριότητες.** Η θρησκεία και η άσκηση θρησκευτικών δραστηριοτήτων μπορεί να είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία ταυτότητας των νεαρών παραβατών, ωστόσο η περιορισμένη πρόσβαση σε θρησκευτικές πρακτικές αποτελεί συχνά μέρος των στρατηγικών κατά της ισλαμικής ριζοσπαστικοποίησης. Η ελεγμένη θρησκευτική βιβλιογραφία και οι αλληλεπιδράσεις με ελεγμένους ιμάμηδες έχει αποδεδειγμένα θετικό αντίκτυπο σε νεαρούς/ες κρατούμενους/ες που βοηθά να ερμηνεύσουν σωστά το θρησκευτικό κείμενο.

Οι συστάσεις αυτές ισχύουν και για νεαρούς/ες κρατούμενους/ες ηλικίας κάτω των 18 ετών. Ειδικότερα, οι στρατηγικές κατά της ριζοσπαστικοποίησης που έχουν δημιουργηθεί για ενήλικες δεν είναι απολύτως συμβατές με τις ιδιαιτερότητες των νεότερων ατόμων που αναπτύσσουν ακόμη την ταυτότητά τους.

Γνώσεις και δεξιότητες

Πρόληψη και αντιμετώπιση της ριζοσπαστικοποίησης μεταξύ νεαρών καταδικασθέντων ατόμων, αξιολόγηση της ριζοσπαστικοποίησης ανηλίκων, προστασία του δικαιώματος στην άσκηση της θρησκείας.

URL ή πηγή

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-details/31070247/101007425/JUST>

Όνομα της πρακτικής

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ/ΡΙΕΣ ΣΕ ΦΥΛΑΚΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Φυλακή Feltham και Ίδρυμα για Νέους/ες Παραβάτες

Γεωγραφική κάλυψη

Τοπικό πλαίσιο - Ηνωμένο Βασίλειο

Ομάδα-στόχος

Επισκέπτες/ριες φυλακών

Περιγραφή

Ένας καλά σχεδιασμένος οδηγός επισκεπτών/ριών της φυλακής μπορεί να χρησιμεύσει ως πολύτιμο εργαλείο για τους/τις επισκέπτες/ριες και την ίδια τη φυλακή, διότι θα παρέχει σαφείς πληροφορίες σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες, θα προάγει την κατανόηση και θα ενισχύει τις θετικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ του προσωπικού, των επισκεπτών/ριών και των κρατουμένων. Οι οδηγοί αυτοί διαδραματίζουν συχνά κρίσιμο ρόλο στη διασφάλιση της ασφάλειας και της προστασίας τόσο των κρατουμένων όσο και του προσωπικού εντός των σωφρονιστικών καταστημάτων.

Το Feltham είναι ένα ίδρυμα για νεαρούς παραβάτες που παρέχει πληροφορίες για τις οικογένειες και τους φίλους των κρατουμένων. Το Feltham ανέπτυξε έναν οδηγό που παρέχει βασικές πληροφορίες για επισκέπτες/ριες, τονίζοντας τη σημασία της τήρησης των διαδικασιών και των κανονισμών όταν επισκέπτονται ή επικοινωνούν με τους/τις κρατούμενους/ες στο ίδρυμα. Ο οδηγός καλύπτει τομείς που σχετίζονται με τα εξής;

- ώρες επίσκεψης
- διαδικασίες κράτησης θέσης
- επιλεξιμότητα επισκεπτών/ριών
- έλεγχοι ασφαλείας
- απαιτήσεις αναγνώρισης
- κώδικας ενδυμασίας
- απαγορευμένα αντικείμενα
- οικονομική βοήθεια για τις επισκέψεις

- επιλογές επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης μιας διαδικτυακής εφαρμογής για ασφαλείς βιντεοκλήσεις μεταξύ νεαρών κρατουμένων και οικογενειών/φίλων
- αποστολή χρημάτων και δώρων σε κρατούμενους/ες, συμπεριλαμβανομένων ασφαλών διαδικτυακών μεταφορών χρημάτων, και;
- *γραμμή βοήθειας για τις οικογένειες των κρατουμένων.*

Αυτός ο ολοκληρωμένος οδηγός είναι δημόσια διαθέσιμος στο διαδίκτυο. Προσφέρει επίσης στοιχεία επικοινωνίας για υπηρεσίες υποστήριξης, όπως η ομάδα Pact, η Γραμμή βοήθειας για τις οικογένειες των κρατουμένων και η ομάδα Safer Custody. Παρέχει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες οδηγίες: Οι επισκέπτες/ριες πρέπει να είναι ηλικίας 18 ετών και άνω ή κάτω των 18 ετών συνοδευόμενοι/ες από ενήλικο άτομο που πληροί τις προϋποθέσεις. Οι έλεγχοι ασφαλείας μπορεί να περιλαμβάνουν σαρώσεις δακτυλικών αποτυπωμάτων ή αντίχειρα, σαρώσεις ίριδας και σωματικές έρευνες από σωφρονιστικούς υπαλλήλους. Η ταυτοποίηση των επισκεπτών/ριών ηλικίας 16 ετών και άνω περιλαμβάνει διαβατήριο, ταυτότητα, άδεια οδήγησης και πιστοποιητικό γέννησης ή υιοθεσίας. Για την ταυτοποίηση των παιδιών απαιτείται πιστοποιητικό γέννησης. Ο ενδυματολογικός κώδικας ορίζεται ντύσιμο σοβαρό, με σεβασμό προς τον χώρο, και δεν επιτρέπεται η χρήση μαντίλας, εκτός αν φοριέται για θρησκευτικούς λόγους

Γνώσεις και δεξιότητες

Ενημέρωση για τους κανόνες και τις διαδικασίες επίσκεψης σε φυλακές ανηλικών ή σε άλλα καταστήματα κράτησης.

URL ή πηγή

<https://www.gov.uk/guidance/feltham-yoi>

Όνομα της πρακτικής

**ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΕ ΝΕΑΡΟΥΣ/ΕΣ ΠΑΡΑΒΑΤΕΣ:
ΜΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΕ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΑΞΟΝΕΣ**

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Εθνικό Συμβούλιο Δικαστών Δικαίου Ανηλίκων και Δικαστηρίων Οικογενειακού Δικαίου των ΗΠΑ

Γεωγραφική κάλυψη

Εθνικό πλαίσιο - Ηνωμένες Πολιτείες

Ομάδα-στόχος

Επαγγελματίες της δικαιοσύνης ανηλίκων, χειριστές/ριες υποθέσεων, επιμελητές/ριες ανηλίκων, δικαστές, δικηγόροι.

Περιγραφή

Ο παρών οδηγός παρέχει αναλυτική επισκόπηση και συστάσεις για τους/τις επαγγελματίες της δικαιοσύνης ανηλίκων. Στόχος του είναι να βοηθήσει στην εφαρμογή στρατηγικών και **θεραπευτικών παρεμβάσεων**, με ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση της αλλαγής συμπεριφοράς σε **νεαρούς/ες παραβάτες που κάνουν χρήση ουσιών**. Υποστηρίζει ότι η τυπική προσέγγιση της δικαιοσύνης των ανηλίκων που βασίζεται σε ελαττωματικές συμπεριφορές και η σχετική απόκριση των υπηρεσιών σωφρονισμού, π.χ. με κράτηση, κοινωφελή εργασία και επίβλεψη, μπορεί να μεταφέρουν ένα λανθασμένο μήνυμα που να ενισχύει τα αισθήματα ντροπής. Ως αποτέλεσμα, οι νεαροί/ες παραβάτες μπορεί να βιώσουν αποθάρρυνση, μειωμένη αυτοεκτίμηση, αυξημένη εστίαση στις αποτυχίες, μειωμένα κίνητρα και αποξένωση από την κοινότητα. Σε αντίθεση με αυτή την προσέγγιση που βασίζεται στο έλλειμμα, ο οδηγός προτείνει μια εναλλακτική προσέγγιση που βασίζεται στην ενδυνάμωση και θεωρείται πιο αποτελεσματική στρατηγική για την εργασία με τους/τις ανήλικους/ες παραβάτες, ιδίως τους/τις νέους/ες με διαταραχές χρήσης ουσιών, με βάση το γεγονός ότι **το μυαλό των εφήβων είναι πιο επιρρεπές στο να καθοδηγείται από τις ανταμοιβές παρά από τις τιμωρίες**.

Ξεκινώντας με μια θεωρητική ανασκόπηση των ερευνητικών ευρημάτων στον σχετικό τομέα, ο οδηγός προτείνει τέσσερις σημαντικές δράσεις που πρέπει να αναλάβουν οι ομάδες που εργάζονται με ανηλικούς/ες στο πλαίσιο των συστημάτων ποινικής δικαιοσύνης και σωφρονισμού, περιγράφοντας το "Γιατί", το "Πώς" και "Παραδείγματα πρακτικών". Τα τέσσερα κύρια στοιχεία που προτείνει το εργαλείο αυτό είναι τα εξής:

- **Δημιουργία μιας ατμόσφαιρας βασισμένης στην ενδυνάμωση** που δίνει προτεραιότητα στις ευκαιρίες, τις δυνατότητες και τις θετικές πτυχές τόσο των νέων όσο και των οικογενειών.

- **Αύξηση της συμμόρφωσης με τη μικροοικονομία** μέσω της αντικατάστασης της παραδοσιακής αυστηρής εποπτείας και παρακολούθησης της συμμόρφωσης με τις επιβαλλόμενες κυρώσεις από ένα σύστημα θετικών ανταμοιβών με βάση την απόδοση βαθμών που μετρούν την επιθυμητή συμπεριφορά και την παροχή κινήτρων για αυτή.
- **Υποστήριξη της επίτευξης των στόχων με βραχυπρόθεσμες συμβάσεις** που καθορίζουν ατομικούς στόχους, κίνητρα και κυρώσεις για κάθε νέο άτομο. Οι στόχοι που τίθενται στο σχέδιο δράσης κάθε περίπτωσης θα πρέπει να είναι βραχυπρόθεσμοι (θεωρείται ότι είναι πιο εφαρμόσιμοι) και «SMART» (Specific, Measurable, Attainable, Relevant, and Time, δηλαδή Συγκεκριμένοι, Μετρήσιμοι, Εφικτοί, Σχετικοί και Χρονικά Προσδιορισμένοι). Το βραχυπρόθεσμο συμβόλαιο με τον νεαρό παραβάτη επιτρέπει την επαναφορά στο σωστό δρόμο και την επίτευξη του καθορισμένου στόχου εντός ενός συμφωνημένου χρονικού πλαισίου.
- Το τελευταίο συστατικό είναι η **«Απόκριση και αναπλαισίωση του ελέγχου χρήσης ναρκωτικών ουσιών» («Respond and reframe drug testing»)**, καθώς ο οδηγός εστιάζει την προσοχή σε νέους/ες με διαταραχές χρήσης ουσιών, οι οποίες συχνά συμβαδίζουν με εγκληματική συμπεριφορά. Καθοδηγεί το προσωπικό σχετικά με το πώς να χρησιμοποιεί πρακτικές ελέγχου χρήσης ναρκωτικών, αναπτυξιακά κατάλληλες και ενημερωμένες ως προς το ψυχικό τραύμα.

Η δημοσίευση προσφέρει μια σειρά από χρήσιμες και πρακτικές συμβουλές, υποστηριζόμενες από παραδείγματα, σχετικά με το πώς μπορεί να προωθηθεί η αλλαγή συμπεριφοράς σε νέους/ες μέσω πρακτικών που ενισχύουν τα κίνητρα, την αυτοεκτίμησή τους και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των σχέσεών τους.

Γνώσεις και δεξιότητες

Τεχνικές παρακίνησης, παρακίνηση για αλλαγή συμπεριφοράς, επικοινωνία με χρήστες/ριες ουσιών, διαχείριση υποθέσεων και εργασία με νέους/ες χρήστες/ριες ουσιών.

URL ή πηγή

<https://www.ncjfcj.org/publications/individualizing-responses-to-motivate-behavior-change-in-youth-a-four-pronged-approach/>

Όνομα της πρακτικής

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Φορέας / Οργανισμός υλοποίησης

Πρωτοβουλία "Δικαιοσύνη με τα παιδιά", Κέντρο Έρευνας Κλινικής Νευροψυχολογίας, Πανεπιστήμιο του Exeter

Γεωγραφική κάλυψη

Εθνικό πλαίσιο - Ηνωμένο Βασίλειο
Διεθνές πλαίσιο

Ομάδα-στόχος

Επαγγελματίες της ποινικής δικαιοσύνης (αστυνομικοί, υπάλληλοι φυλακών, επιμελητές/ριες ανηλίκων, δικηγόροι, πταισματοδίκες, δικαστές).

Περιγραφή

Το 2021, η Πρωτοβουλία "Δικαιοσύνη με τα παιδιά" δημοσίευσε ένα έγγραφο πολιτικής που ρίχνει φως στη συσχέτιση μεταξύ των νευροδιαταραχών, συγκεκριμένα της τραυματικής εγκεφαλικής βλάβης (ΤΕΒ), της διαταραχής ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ), των διαταραχών του αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ), και της εγκληματικής συμπεριφοράς που επιδεικνύουν ανήλικοι/ες. Το έγγραφο δίνει έμφαση σε τεκμηριωμένα ευρήματα που αποκαλύπτουν ότι οι σημαντικές διαταραχές στην ψυχολογική ανάπτυξη συμβάλλουν στην εμπλοκή ενός/μιας ανήλικου/ης στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης. Πολλά ανήλικα άτομα που βρίσκονται στο σύστημα δικαιοσύνης έχουν αντιμετωπίσει τραυματικές κοινωνικές και ψυχολογικές εμπειρίες, που συνήθως αναφέρονται ως δυσμενείς εμπειρίες της παιδικής ηλικίας ("Adverse Childhood Experiences" – "ACE"). Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι ο επιπολασμός των ψυχικών ασθενειών είναι αξιοσημείωτα υψηλός μεταξύ των ανηλίκων στο σύστημα δικαιοσύνης, ιδίως εκείνων που στερούνται την ελευθερία τους.

Το έγγραφο πολιτικής παρουσιάζει δέκα σημεία στα οποία μπορούν να αναλάβουν δράση οι επαγγελματίες της ποινικής δικαιοσύνης για να ενισχύσουν την ενσωμάτωση των νευροεπιστημών στην επιβολή ποινών, την επανένταξη και την επίλυση υποθέσεων που αφορούν ανήλικα άτομα.

Επιπλέον, ο καθηγητής Huw Williams, ένας διάσημος Βρετανός κλινικός νευροψυχολόγος, έχει δημοσιεύσει μια εξαιρετικά πολύτιμη δημοσίευση που εξετάζει τις επιστημονικές πτυχές της ανάπτυξης του εγκεφάλου στην παιδική και εφηβική ηλικία. Η δημοσίευση αυτή διερευνά τη σχέση μεταξύ των νευροδιαταραχών και της νεανικής παραβατικότητας, προσφέροντας βασικές συστάσεις για τη

βελτίωση της φροντίδας των νεαρών παραβατών με τραυματικές εγκεφαλικές κακώσεις. Οι συστάσεις περιλαμβάνουν διάφορους τομείς, μεταξύ των οποίων:

- **Έλεγχος και αξιολόγηση της ποινικής δικαιοσύνης** θα πρέπει να διεξάγονται στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων αξιολογήσεων υγείας με τη μορφή τυποποιημένου ελέγχου των νέων για εγκεφαλικές βλάβες όταν έρχονται σε επαφή με τη διαδικασία της ποινικής δικαιοσύνης, ιδίως πριν από την έκδοση καταδικαστικής απόφασης και κατά τη διάρκεια της κράτησης.
- **Απόκριση της ποινικής δικαιοσύνης που θα περιλαμβάνει τη** συμπερίληψη αξιολογήσεων των τραυματικών εγκεφαλικών κακώσεων (ΤΕΚ) στις εκθέσεις πριν την έκδοση καταδικαστικής απόφασης και την παροχή ειδικών παρεμβάσεων για τη διαχείριση των προβλημάτων υγείας, γνωστικών και συμπεριφορικών που απορρέουν από τις ΤΕΚ
- **Εκπαίδευση για επαγγελματίες της ποινικής δικαιοσύνης** και προτεινόμενες πηγές
- **Διαχείριση νέων με εγκεφαλικές κακώσεις σε περιβάλλοντα κράτησης και επίβλεψης**
- **Παροχή κατάλληλων και αποτελεσματικών υπηρεσιών**, όπως υπηρεσίες κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης
- **Έγκαιρη υποστήριξη σε παιδιά και νέους/ες με εγκεφαλική βλάβη** για τη μείωση του κινδύνου εγκληματικής δραστηριότητας μέσω της προληπτικής συνεργασίας στο πλαίσιο της εκπαίδευσης, και
- **Έρευνα** για τον έγκαιρο εντοπισμό και την αντιμετώπιση των νευροδιαταραχών σε νεαρούς/ες παραβάτες.

Γνώσεις και δεξιότητες

Θεραπεία νεαρών παραβατών με νευρολογικές αναπηρίες (τραυματικές εγκεφαλικές κακώσεις), διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας και διαταραχές αυτιστικού φάσματος.

URL ή πηγή

Έγγραφο πολιτικής
Williams, H, Έκθεση "Διορθώνοντας συντριμμένες ζωές: Η Εγκεφαλική βλάβη και οι επιπτώσεις της στην ποινική δικαιοσύνη"

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι πρακτικές που παρουσιάζονται σε αυτή τη συλλογή, οι οποίες καλύπτουν προσεγγίσεις εκπαίδευσης και πρακτικά εργαλεία, εφιστούν την προσοχή στο ευρύ φάσμα των ευάλωτων σημείων, των δεξιοτήτων και των πτυχών που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο των σωφρονιστικών μέτρων για νέους/ες. Αν και η επιλογή των πρακτικών είναι σκόπιμα ποικίλη, δεν επιδιώκεται να είναι εξαντλητική. Η συλλογή καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων μεθόδων για την εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού της δικαιοσύνης ανηλίκων, τη διαχείριση υποθέσεων κατά τη διάρκεια επειγόντων περιστατικών υγείας, την αντιμετώπιση ειδικών αναγκών που βασίζονται σε ευαλωτότητες, όπως το φύλο, οι νευρολογικές αναπηρίες, η αλλοδαπή υπηκοότητα και κουλτούρα, καθώς και η ενσωμάτωση εργαλείων αυτοαξιολόγησης για τη μέτρηση των επαγγελματικών δεξι-

οτήτων και τη χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ των ανηλίκων υπό κράτηση και των οικογενειών τους. Η παρούσα συλλογή ευαισθητοποιεί για τα πολύπλευρα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες που εργάζονται με ανήλικους/ες παραβάτες και τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν για την παροχή ολιστικής φροντίδας. Κάθε ενότητα του παρόντος εγγράφου προσφέρει στρατηγικές προτάσεις για την ενίσχυση των δυνατοτήτων των σχετικών επαγγελματιών αφενός και την προώθηση μιας πιο προσεκτικής μεταχείρισης των καταδικασθέντων/θεισών ανηλίκων αφετέρου. Τελικά ευελπιστούμε ότι ο/η αναγνώστης/ρια αυτής της συλλογής θα να παρακινηθεί να αναζητήσει περισσότερες ευκαιρίες για την ενίσχυση των δεξιοτήτων του/της, και την ανταλλαγή εμπειριών με συναδέλφους εντός και εκτός της χώρας του/της.

